

«Kilometroak-84»

Carles PALANCA
i Toni MOLLA

El poble basc és un poble ric en iniciatives per la reivindicació dels seus drets. La iniciativa de les *ikastolak* és coneguda al nostre país.

Més d'una vintena d'anys tenen de vida les *ikastolak* amb una història que no ha estat fàcil ni planera: El crit per una *eskola publikoa ikastolara* és encara ben actual.

En el camí d'aquest objectiu, els *euskalduns* han desenvolupat idees i accions per la creació i el manteniment de l'escola que desitgen, entre les quals hi ha la festa del *kilometroak* de Guipúscoa, festa que aplega milers de bascos que presten suport amb el seu clam —i la seua butxaca— al present i al futur de les *ikastolak*.

El «Kilometroak-84» s'ha celebrat a Errenteria i ha comptat amb la participació de més de cent mil persones. Aquesta celebració consisteix bàsicament a recórrer (caminant, corrent, passejant) un circuit

al llarg del qual hi ha establits uns controls. Cadascun dels participants s'estableix el preu que pagarà per Km, i en fa tants com vol i li permet el seu cabal monetari o la subvenció rebuda —en el cas d'intel·lectuals, esportistes, artistes...— de part de les entitats que hi volen col·laborar.

El recorregut d'enguany tenia set quilòmetres, que els autors d'aquesta ressenya feren entre amics, converses, vi i sovintejadades parades per visitar la gran

quantitat de pavellons i tavernes del camí. És una marxa amb pas segur, constant i decidit, a favor d'una causa digna. És, això sí, una marxa de peatge.

Després d'una setmana de pluges i vents, diumenge 7 d'octubre clarejà assolat. Bascos de tot Euskal Herria s'aplegaren a Errenteria en una gran data de suport a la *ikastola* del poble i a l'èuscar.

Nacionalistes de totes les edats recorregueren els set Km entre glop de vi i glop de sidra, i amenitzats per xarangues dolçaineres, *bersolaris* i per gran quantitat d'actes, que ompliren el poble de gent i de festa.

Mapa de l'itinerari del «Kilometroak-84»

Congrés de sociolingüística

C. P. I. T. M.

De l'1 al 5 d'octubre s'ha celebrat a Getxo (Biscaia) el I Congrés de Sociologia de les llengües minoritzades. L'organització ha estat a càrrec de l'Associació Basca de Sociòlegs, per bé que la idea és fruit del treball de l'Associació *Iruñean sortua*.

Hi han participat professionals de diferents matèries, que han discutit temes com El procés de substitució lingüística, La situació minoritària, La planificació i la normativització, i La utilització social de les llengües.

Entre un gran nombre de ponents —americans inclosos— cal destacar les anàlisis de Lluís V. Aracil i de José M. Sánchez Carrión.

Sociolingüistes teòrics, buròcrates i membres actius dels grups de promoció de les llengües minoritzades, van ser els tres ingredients bàsics del còctel congressual. Entre els temes abordats, cal esmentar la revisió del terme «diglòssia».

El punt de Mira

El pare de Ionesco

«El meu pare, a Romania, durant la guerra del 14-18, era col·laborador i funcionari important del partit conservador, pro-alemany. Quan els alemanys van ser vençuts, el meu pare —ja advocat— esdevingué partidari del general Averesco, que era, per dir-ho així, el general de la Resistència a Romania. Mort el general Averesco, el meu pare va entrar en el

partit més poderós que era el nacional-camperol, demòcrata i vagament maçònic. Llavors es va fer francmaçó. Després, vingué el moviment feixista, la Segona Guerra Mundial. El meu pare es va fer Guàrdia de Ferro. Després de la derrota dels nazis, el meu pare va ser un dels pocs advocats que va acceptar el Partit Comunista. Va morir sota la mirada benévola del nou règim. Però el punt més interessant d'aquesta història és que el meu pare no era en absolut un oportunista. El meu pare creia

en el poder. Patia una rinoceritis (¿recorda algú «El Rinoceront»? crònica, com la major part de la gent. El meu pare creia en el poder. Creia en la Història. Era una mena de Jean-Paul Sartre més instintiu: creia en el sentit de la Història. I el seguia, en efecte: n'assumia tots els errors.»

Furgant revistes velles, he trobat aquest retall, d'una entrevista a Ionesco, del 1971. On menys t'ho esperes, salta una *vida exemplar*: ¡n'hi ha tantes!